

Plan van aanpak

Evaluatie en verkenning grenscorrectie Dijk en Waard

29 maart 2022

**(Gedelegeerd) Bestuurlijk
opdrachtgevers**

**Gedeputeerde Ilse Zaal (provincie Noord-
Holland)
Wethouder John Does (gemeente Dijk en
Waard)**

Kenmerk: 1800679/1805760
Uw kenmerk: 2021-0000645859

1. Aanleiding

Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer van het wetsvoorstel tot herindeling van de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard op 11 februari 2021 is de motie van het lid Snoeren c.s. (Kamerstuk 2020/21, 35 621, nr. 8) aangenomen.

Ter uitvoering van de motie Snoeren c.s. heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de provincie Noord-Holland verzocht om met gemeente Dijk en Waard, gemeente Alkmaar, alsmede met de inwoners van Sint Pancras en Koedijk te evalueren en te verkennen of voor de dorpen Sint Pancras en/of Koedijk een grenscorrectie met de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is. Gelet op de toezegging van de minister aan de Eerste Kamer en de Tweede Kamer om hen in het voorjaar van 2022 te informeren over de wijze waarop deze evaluatie wordt uitgevoerd, is verzocht om vóór 1 april 2022 een plan van aanpak toe te sturen aan de minister.

De provincie Noord-Holland heeft in samenwerking met de gemeente Dijk en Waard dit voorliggend plan van aanpak opgesteld.

2. Dictum aangenomen motie

‘Verzoekt de regering, na voltooiing van het herindelingsproces, de provincie Noord-Holland te verzoeken met de nieuwe gemeente Dijk en Waard, de gemeente Alkmaar, alsmede met de inwoners van Sint Pancras en Koedijk te evalueren en te verkennen of voor de dorpen Sint Pancras en/of Koedijk een grenscorrectie met de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is, en de Kamer hierover binnen twee jaar te informeren over de voortgang, en gaat over tot de orde van de dag.’

3. Doel

Het doel van dit plan van aanpak is tegemoetkomen aan het verzoek van de Minister naar aanleiding van de motie en de toezegging om in het voorjaar beide Kamers te informeren over de wijze waarop de evaluatie wordt uitgevoerd. Zodoende wordt geëvalueerd en verkent of een grenscorrectie een duurzame oplossing is voor de kernen Sint Pancras en Koedijk.

4. Uitgangspunten en afbakening evaluatie

Onderstaande uitgangspunten en afbakening zijn aanvullend op de uitgangspunten van de minister in haar brief van 15 december 202 (kenmerk: 2021-0000645859) aan de provincie Noord-Holland.

De provincie evalueert samen met gemeente Dijk en Waard. De herindeling is gestart vanuit de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk, van onderop, dus de evaluatie zal ook van onderop plaatsvinden.¹ Gemeente en provincie bepalen samen de reikwijdte en de onderzoeksvragen voor de evaluatie en de verkenning, onder begeleiding van een extern onderzoeksbureau.

¹ p. 19 herindelingsadvies - Onderdeel van het traject (2015) was de raadpleging van diverse doelgroepen uit de samenleving van Langedijk via rondetafelgesprekken met inwoners.

p. 20 herindelingsadvies – vervolgonderzoek in 2017 - Onderdeel van dit onderzoek waren onder meer een ‘Townhall meeting’ en een enquête onder de inwoners, waarin hen werd gevraagd wat zij bij de voorzieningen en gemeentelijke dienstverlening belangrijk vinden en hoe tevreden zij zijn over verschillende aspecten van de gemeente.

p. 22 herindelingsadvies - Om het herindelingsontwerp van de nieuwe gemeente samen met de inwoners vorm te geven, zijn in de periode maart - mei 2019 in iedere dorpskern inwonersavonden georganiseerd waarbij inwoners zijn geïnformeerd en geraadpleegd over de voorgenomen herindeling. Naast de inwonersavonden hebben de colleges speciale avonden georganiseerd voor ondernemers en maatschappelijke organisatie om zo vanuit de verschillende perspectieven input voor de nieuwe gemeente op te halen.

De evaluatie is gericht op de bezwaren die er waren tijdens het herindelingsproces en gaat dus niet over de gehele herindeling. Deze bezwaren kwamen uit de kernen Sint Pancras en Koedijk. De bezwaren zijn beschreven in de vorm van zienswijzen op het herindelingsontwerp, die terug zijn te lezen in het uiteindelijke herindelingsadvies in bijlagen 7 en 8. De bezwaren gingen onder andere over de verbondenheid met Alkmaar vanwege het gebruik van voorzieningen zoals winkelcentra, scholen en openbare voorzieningen aldaar, waardoor een fusie met Alkmaar logischer zou zijn.

In het herindelingsadvies is ingegaan op bezwaren vanuit de kernen Koedijk en Sint Pancras. De besturen van de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard hebben aangegeven in te zetten op kernenbeleid (nu dorps- en wijkgericht werken genoemd) om het unieke karakter van alle kernen in de nieuwe gemeente te bewaken en te versterken en op grenzeloos besturen². In het coalitieakkoord van de gemeente Dijk en Waard neemt het wijk- en dorpsgericht werken een prominente plek in en is er ook aandacht voor het grenzeloos besturen met regiogemeenten.

Er wordt gezocht naar mogelijkheden om de evaluatie en verkenning van waarde te maken voor de vormgeving hiervan door de gemeente Dijk en Waard. We betrekken bij de uitvoering van de evaluatie de inwoners van de gemeente Dijk en Waard waaronder de inwoners van de dorpen Sint Pancras en Koedijk.

Er wordt geëvalueerd hoe er na de fusie door de inwoners van Koedijk en Sint Pancras tegen de fusie wordt aangekeken. De zienswijzen en de inwonerspeiling in Sint Pancras en Koedijk, uitgevoerd door O&I research in 2019³ vormen samen de nulmeting.

De exacte aanpak van de evaluatie wordt besproken met een uitvoerend onderzoeksbureau dat door de provincie en de gemeente samen wordt geselecteerd.

Er vindt bestuurlijke afstemming plaats van de provincie en de gemeente Dijk en Waard met de gemeente Alkmaar.

5. Begeleidingsgroep

Voor de uitvoering van de evaluatie en de verkenning naar een mogelijke grenscorrectie wordt een begeleidingsgroep ingesteld, bestaande uit een bestuurlijke en ambtelijke afvaardiging van provincie Noord-Holland en gemeente Dijk en Waard. De begeleidingsgroep geeft de betrokkenheid van inwoners vorm. De rol en betrokkenheid van de raad van de gemeente Dijk en Waard wordt met de raad besproken.

De begeleidingsgroep stemt regelmatig af met het minister van Binnenlandse Zaken. Het ministerie van BZK financiert de evaluatie en verkenning. Ook is er bij de behandeling van de herindeling tot Maashorst een vergelijkbare motie aangenomen.

6. Communicatie

Wanneer het plan van aanpak is vastgesteld vindt communicatie plaats over het initiatief om te komen tot een evaluatie. Bij de start van de evaluatie zelf wordt

² Bij het grenzeloos besturen werken gemeenten met elkaar samen vanuit het uitgangspunt dat inwoners geen last moeten ervaren van gemeentegrenzen.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/01/12/herindelingsadvies-dijk-en-waard>

de invulling van de communicatie hierover besproken in de begeleidingsgroep, na advies van het onafhankelijke onderzoeksbureau.

7. Planning

De motie is in februari 2021 aangenomen en vraagt om informatie over de voortgang binnen twee jaar na de start van de fusiegemeente. Voor de evaluatie zelf zal langer de tijd genomen worden.

In de voormalige gemeenten Langedijk en Heerhugowaard is hard gewerkt aan het tot stand brengen van de fusie. Dit viel samen met de coronacrisis, die veel aandacht heeft gevraagd van de beide voormalige gemeenten Langedijk en Heerhugowaard en haar inwoners.

De fusie zelf is per 1 januari 2022 een feit geworden. Er is nu sprake van een periode van harmonisatie en gewenning aan de nieuwe situatie. Dit geldt voor inwoners, het nieuwe bestuur, de raad en de organisatie. Het goed kunnen evalueren van het ingezette beleid, vraagt daarom tijd.

Stap 1: start (vanaf oktober 2023)

De begeleidingsgroep wordt ingesteld. De begeleidingsgroep stelt de onderzoeksvraag op en de criteria op basis waarvan de offertes van onafhankelijke onderzoeksbureaus beoordeeld worden. Op basis van de offertes en aan de hand van de beoordelingscriteria wordt de opdracht gegund en worden werkafspraken gemaakt tussen de opdrachtgever en opdrachtnemer. Aan de orde komen o.a. de te betrekken personen, de nulmeting en de manier waarop de evaluatie plaats gaat vinden.

Stap 2: de evaluatie en verkenning worden uitgevoerd (januari – oktober 2024)

De opbrengsten van het onderzoeksbureau zijn:

- Een rapportage van de evaluatie Dijk en Waard met beantwoording van de hoofdvraag
- Een reflectie op de evaluatie met betrekking tot de vraag of een grenscorrectie voor de kernen Sint Pancras en Koedijk naar de gemeente Alkmaar een duurzame oplossing is
- Handvatten om de evaluatie van waarde te maken voor de vormgeving van beleid voor gemeente Dijk en Waard

Stap 3: bespreking van het resultaat (oktober – december 2024)

De uitkomsten van de evaluatie en de verkenning naar een mogelijke grenscorrectie voor de kernen Sint Pancras en Koedijk zijn beschikbaar voor bespreking in de gemeenteraad van Dijk en Waard in het vierde kwartaal van 2024.

De minister van BZK wordt op de hoogte gesteld van de uitkomsten van het debat in de gemeenteraad van Dijk en Waard.

8. Financiën

Vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken is aangegeven dat de evaluatie door het ministerie gefinancierd wordt. Over de offerte uitvraag voor het begeleidende bureau zal overleg met het ministerie van BZK plaatsvinden. Vanuit de provincie en de gemeente zal ambtelijke capaciteit ingezet worden om het proces te ondersteunen.

9. Risicobeheersing

Het is belangrijk aan de voorkant van de evaluatie zelf de verwachtingen van de evaluatie bij alle betrokken partijen helder te hebben. Waarom willen we evalueren? Wat willen we precies (of nog meer) evalueren? Wat willen we eruit halen? Wanneer zijn we tevreden? En hoe gaan we daarna verder? De begeleidingsgroep zal deze zaken helder moeten neerzetten om het traject naar tevredenheid te laten verlopen.